

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ

(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

References:

1. John Deighton “Rhetoric Strategies in Advertising” (1985) in *Advances in Consumer Research* Vol.12, ed. Morris Holbrock and Elizabeth Hirschman, Ann Arbor, MI: Association for Consumer Research.
2. Gail Tom, Anmarie Eves, “The Use of Rhetorical Devices in Advertising” - <http://gandrllc.com/reprints/useofrhetoricaldevicesinadvertising.pdf> .
3. James H. Leigh “The Use of Figures of Speech in Print Ad Headlines” (1994), *Journal of Advertising*, 17-34.
4. Philippe Minguet, F. Pire, and H. Triron "A General Rhetoric" (1970), Baltimore: Johns Hopkins University Press
Academic advisor: Professor Boronos V. N.

СЕКЦІЯ 2 ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ СТУДІЇ

ПЕРЕКЛАД КОНОТАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В МЕДІЙНИХ ТЕКСТАХ

Журбенко А., студ. гр. ПРс-42

Мова володіє великою кількістю фахових та жанрових підсистем — наприклад, мова ЗМІ, мова військових, мова науково-публіцистичних видань. Усі ці підсистеми не створюють якісно нових лексичних одиниць на позначення понять, явищ чи аспектів фахової діяльності, але користуються тими, що вже є в мові загального вжитку, надаючи таким одиницям певного спеціалізованого відтінку. Подібною до фахових і жанрових підсистем є підсистема конотативних одиниць. Оскільки, так чи інакше, фахові підсистеми мають певний універсальний код, щоб бути зрозумілим усім представникам сфери, для якої він був створений, конотативні слова і вирази утворюють індивідуальні, авторські підсистеми, у яких лексичні одиниці використовуються для передачі авторського ставлення, емоції, оцінки, що і передбачає унікальність створеного повідомлення.

Еквівалентність окремих слів в оригіналі і в перекладі припускає максимально можливу близькість не лише предметно-

логічного, але і конотативного значення співвіднесених слів, їх сприйняття. Найбільшу роль в передачі конотативного аспекту семантики слова оригіналу грає його емоційний, стилістичний і образний компоненти. Відповідно доречною є і диференціація мовних ситуацій, де передача конотативних одиниць в мові перекладу може відбуватись еквівалентно, з пониженням чи підвищенням рівня емотивності вихідних одиниць. Одним із найбільш перспективних для дослідження конотативного значення лексичних одиниць є медійний дискурс, зокрема телебачення.

Медійний текст вже давно вийшов за рамки традиційного поняття про текст, як про зв'язний набір написаних чи надрукованих слів, поєднаних для вираження однієї конкретної думки (ідеї). У медійному, зокрема телевізійному, дискурсі текст, окрім інформації, вираженої символами мови, включає ще й графічну, аудіовізуальну інформацію, що робить його специфічним та комплексним об'єктом лінгвістичного дослідження.

Польські перекладознавці А. Пісарська і Т. Томашкевіч зазначають, що «співіснування багатьох семантичних знаків, що утворюють значення, в аудіовізуальному перекладі переноситься з одного семіологічного комплексу в інший» [1]. Це означає, що утворюється два семіологічних комплекси – оригінал та переклад. Тому еквівалентність перекладу аудіовізуального продукту – це не тільки відповідність між лінгвістичними елементами у двох мовах, а й адекватний зв'язок між вербальними і невербальними структурами окремо у творах оригіналу та перекладу.

Творення конотативних значень лексичних одиниць може мати багато тематичних напрямків. Особливо продуктивними щодо виникнення конотативних ознак, зумовлених сполучуваністю слів у структурі мови оригіналу, є назви осіб за родом діяльності та расово-етнічною належністю (рідко - за місцем проживання). Виявляючи свою здатність до набуття конотативного значення, назви осіб указаних тематичних груп можуть набувати незвичної для них функції (оцінно-характеризувальній) як слів-характеристик, уживаних стосовно інших реалій, що викликає ефект експресивно-образного стилістичного забарвлення і сприяє збагаченню виражальних ресурсів мови [2].

Відповідно, поле для імпліцитної та експліцитної емотивної та конотативної інформації стає набагато ширшим, у порівнянні із традиційними текстами, що відкриває значні можливості для

маніпулятивного впливу засобами мови. З погляду перекладу проблемними здебільшого є лише ті засоби мовної маніпуляції, що тісно прив'язані до культури-джерела, або ж до структурних особливостей мови оригіналу [3]. Відтворити в перекладі одиниці, що створюються задля маніпулятивного впливу видається надзвичайно складним, оскільки вимагає відповідних соціо-культурних знань перекладача. Суперечливим видається також питання необхідності перекладу в такому випадку, оскільки воно тісно пов'язане з перекладацькою етикою.

1. Pisarska A. Wspczesne tendencje przekadoznawcze : [Podrcznik dla studentw neofilologii] / A. Pisarska, T. Tomaszkiwicz. – Poznan : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 1998. – 253 p.
2. Арутюнова Н.Д. Языковая метафора (синтаксис и лексика) // Лингвистика и поэтика. — М., 1979. — с.155.
3. Кам'янець, Анжела. Мовні засоби маніпуляції в медійному дискурсі та відтворення їх у перекладі / А. Кам'янець // Іноземна філологія . – 01/2011 . – Вип.123 . – с. 170-177

Наук. кер – Дорда В. О., канд. філол. наук, ст. викладач

PROBLEMS OF THEORY OF TRANSLATION IN THE LIGHT OF INTERCULTURAL COOPERATION

Olena Nazarenko, *lecturer Sumy State University,*
Yulia Zakharchenko, *student PR-22/1 Sumy State University,*
Michail Cvelich, *lawyer-linguist The Law Courts of European Union, Luxembourg*

Nowadays there are a lot of theoretical and aesthetic problems of theory of translation in the light of contemporary processes of globalization of social and communicative links. The problems of Ukrainian cultural space, narrowing of lexical layers and the interrelation of theory and practice of literary translation are of considerable importance.

The problem of interchanging of spiritual experience has a great significance. As for the Ukrainian space of translation, there is a problem of opening up the many notions that have not or been hardly introduced to the theory of Ukrainian translation and especially artistic practice. For